ШАИР ТОФИГ МАҺМУДУН 50 ЈАШЫ ТАМАМ ОЛУР. КОМСОМОЛЧУ ВӘ КӘНҸЛӘРИМИЗ, ПИОНЕР ВӘ МӘКТӘБЛИЛӘРИМИЗ ОНУН ШЕ'РЛӘРИНИ, ПОЕМАЛАРЫНЫ, ҺЕКАЈӘЛӘРИНИ СЕВӘ-СЕВӘ ОХУЈУРЛАР. ТОФИГ МАҺМУД УЗУН ИЛЛӘРДИР КИ, «КӨЈӘРЧИН» ЖУРНАЛЫНЫН БАШ РЕДАКТОРУДУР. ОНУ АНАДАН ОЛМАСЫНЫН 50 ИЛЛИЈИ МҮНАСИБӘТИЛӘ ТӘБРИК ЕДИР, ЈАРАДЫҸЫЛЫҒЫНДА ЈЕНИ УҒУРЛАР АРЗУЛАЈЫРЫГ. ШАИРИН ЈЕНИ ЈАЗДЫҒЫ «МЕШӘДӘ ГАЛАН НӘҒМӘ» АДЛЫ ЛИРИК ПОЕМАНЫ ОХУҸУЛАРА ТӘГДИМ ЕДИРИК.

МЕШӘДӘ ГАЛАН НӘҒМӘ

Дағ мешәси галын, сых,
Һара чыхырсанса чых,
Дәрә, тәпә, јамачдыр,
Ағач, ағач, ағачдыр!
Јолу кәсиб бары тәк
Отлар, коллар бој атыр,
Балыгчы торлары тәк
Чәнкәлликләр јарадыр.
Су вердикчә булаглар
Ағачлар чаван олур.
Гучаглашан будаглар
Мешәјә таван олур.
Көзәлдир јарпагларын
Һәрдән јерә дүшмәси,
Јамјашыл отагларын
Чәмәндир дөшәмәси.
Мешә галын, мешә сых,
Һәр тәрәфдә јашыл рәнк,
Һара чыхырсанса чых,
Көзәллик дујур үрәк!

Әсмәр узаға кетди,
Сых-сых коллугда итди.
Архасынча јүјүрдүм,
Көзәл бир тәпә көрдүм.
Мән дајаныб бир гәдәр,
Чағырдым:
— Әсмәр, Әсмәр...
Нә һәнир кәлди, нә сәс,
Нә дә дујдум бир нәфәс...
Галхыб јамача чыхдым,
Јенә һәр јана бахдым.
Мәни бир дәһшәт алды,
Һөјәчаным чохалды.
Һајана кедиб Әсмәр,
Һарада итиб Әсмәр!!
Ону јенә сәсләдим,
Дөнә-дөнә сәсләдим.
Бирдән кәлди шән сәси,
Күлүшү, гәһгәһәси.
Коллардан чыхды Әсмәр,
Меһрибан бахды Әсмәр.
— Нә едәрсән, сөјлә сән,
Әкәр мәни итирсән!!
О, көзәлди... Дону аг,
Зәриф голлары чылпаг...
Чијни, әлләри инчә,
Бојну, тelләри инчә...
Бахсам да јана-јана,
Бир сөз демәдим она.
Әсмәр јүјүрдү јенә
Сојкәнди көвдәсинә
Бөјүк, уча вәләсин.
Охуду һәзин-һәзин.
Бу сәс алыб гәлбими
Һәр тәрәфә јајылды,
Јазда олдуғу кими
Мешә бирдән ајылды.
Чапланды инсан кими,
Сәсләнди үммaн кими.
Бу нә мө'чүзә олду,
Бүтүн мешә охуду.
Будаглар да охуду,
Булаглар да охуду.
Бүтүн мешә Әсмәрин
Һејран олуб сәсинә,
Јазды магнитофон тәк
Бу сәси синәсинә.
Әсмәр сусуб дајанды,
Һәр јан ишыгла јанды,
Јенә јүксәлди сәси,
Мешәдән кәлди сәси!

Әсмәр мәни тут — дејә,
Јүјүрдү ирәлијә.
— Өләчәм тутсам әкәр...
— Вармы сәндә бу һүнәр!
Дөнүб јелә гачды гыз,
Күлә-күлә гачды гыз.
Анчаг бирдән бүдрәди,
Јерә дәјиб титрәди.
— Бәрк јыхылдын, әзизим!!
— Јох... јох... ағрыды дизим...
Мәнә алтдан јухары
Дикилди бахышлары.
Әјилдим бир аз, бир аз,
Астадан деди: — Олмаз!

Узаныр, һеј узаныр
Көзәл мешә дәрәси.
Һәр аддымда бу јерин
Дәјишир мәнзәрәси.
Бә'зән даралыр дәрә,
Бә'зән гаралыр дәрә.
Каһ тунел олур дәрә,
Каһ јарған, каһ мағара,
Дашлардан сызыб кечир
Су ағара-ағара...
— Дәләјә бах, дәләјә,
Кәлиб дүшдү дәрәјә!

— Бир бах, булағын үстә,
Гоша будағын үстә
Бир парча думан галыб,
— Көрән, нә вахтдан галыб!!
О бәнзәјир гонаға,
Илишибдир будаға.
Сәринлик кәтирибдир
Бәлкә думан булаға!!
— Күләксиз јер сечибдир
Чыхыб кетмәмәк үчүн.
Булагдан су ичибдир
Тамам итмәмәк үчүн...
— Нәнәм јундур — дејәрди,
Ондан ип әјирәрди.
Бу дәрәнин һәр јери
Уча, дашлы дөшләри
Хәзәл, хәзәл, хәзәлдир,
Көзәл, көзәл, көзәлдир!
Һәр тәрәфи бәзәрләр
Торпаг рәнкли хәзәлләр!
Дәрәдә гоз ағачы,
Дәрәдә тоз ағачы.
Јамачда сыра-сыра
Ағачларын чәркәси,
Дәрәдәсә гаргара
Чәркә-чәркә көлкәси.
Әсмәр күл дәрә-дәрә
Дејир: — Көзәлдир дәрә!

Ағачлар арасындан
Бирдән кәлди үч чаван.
Уча бој, енли күрәк,
Әлләриндә дә түфәнк.
Бири ирәли чыхды,
Мәнә гәзәблә бахды.
— Сән кет,
гыз галсын — деди.
Кетмәјими көзләди.
Әсмәр санки бир ушаг,
О, башлады әсмәјә.
Өзүм горхсам да анчаг
— Горхма! — дедим Әсмәрә.
— Тез ол, чых кет мешәдән!
О чаван дәјишмәдән
Сәсинин аһәнкини,
Јаваш-јаваш үстүмә
Тушлады түфәнкини.
Чыхартмадым сәсими,
Түфәнкин лүләсини
Көрдүм, јарылды өдүм,
Ајаг үстәчә өлдүм.
Бу вахт чијнимә дәјди,
Гызын инчә әлләри.
Гүввә кәлди гәлбимә.
Дајаг билдим күл кими
Зәриф, титрәк Әсмәри.
Архамда кизләдәрәк
Дајандым бир чинар тәк.
— Дејәсән, күлүм, сәнин,
Кәлиб өлүмүн сәнин.
Дәли шејтан вур дејир
Сәнин кими ахмағы.
О, тәләсик, гәзәблә
Шаггылдатды чахмағы.
Күлләләри бошалтды,
Мәнә јох, көјә атды.
Бирдән гәһгәһә чәкиб
Күлүшдүләр чаванлар,
— Зарафат едирдик —
Белә дедиләр онлар...
Сонра чыхыб кетдиләр,
Сых мешәдә итдиләр.
Бахдым, бахдым Әсмәрә
Мән өмрүмдә бир кәрә
«Севирәм» кәлмәсини
Кәтирмәдим дилимә,
Бајагса онун үчүн
Һазыр идим өлүмә.

Гәрибә, чох гәрибә
Мәнзәрә ачылырды,
Узун, гызыл низәләр
Торпаға санчылырды.
Мешәјә нур јајырды
О гызыл зоплагары,
Ал рәнкә бојајырды
Јамјашыл јарпаглары.
Әсмәр јенә шәнләниб,
Ушаг кими әјләниб
Гачды ишыға сары,
Тутду ал шүалары.
Әлләрини узатды,
Аз галды ишыг сөнә.
Топа гызылкүл кими
Дүшдү ағ синәсинә.
Әсмәр охуду јенә
Һејран олдум сәсинә.
Бу нәғмәнин нуруидан
Һәр јан ишыгланырды,
Мешәнин ичиндә дә

Күнәш, күнәш јанырды.
Нәғмә зәррәјә дөнүр,
Гығылчыма дөнүрдү.
Мешәдә чичәк кими,
Күл кими көрүнүрдү.
Дәрә нәғмә олурду,
Јамач нәғмә олурду.
Бу мешә башдан-баша
Нәғмә илә долурду.
Мешә нәғмә олурду.
Гыз деди: — Јорулмушам,
Кәл кедәк, дүшүр ахшам.
Мешә архада галды,
Нәғмә сәси учалды.
Бу, Әсмәрин сәсијди,
Әсмәрин нәғмәсијди.
Үфүгдә гаралды гаш,
Һәр јаны сүкут алды.
Биз кетдик јаваш-јаваш,
Нәғмә мешәдә галды.

Күнләрин фәрги вармы
Гүввәтли дағ чајындан!
Һәр күн бир кәрпич алды
Өмрүмүн сарајындан.
Сојуг бир гыш сәһәри,
Мән итирдим Әсмәри.
Әсмәри тале мәним
Әлимдән алды кетди,
Ајымдан алды кетди,
Илимдән алды кетди.
Тале елә кәтирди,
Әсмәри мәним үчүн
Һәмишәлик итирди.
Һарда галды Әсмәрим,
Онсуз кечди күнләрим.

Үрәјимдә кәдәр, гәм
Јенә о мешәдәјәм.
Ачыб хәзинәсини
Хатирә синәсини
Мешә охујур мәнә
Әсмәрин нәғмәсини.
Јенә булағын үстә,
Гоша будағын үстә
Бир парча думан галыб,
Бәлкә о вахтдан галыб!!
Ијирми ил һәр заман
Гәлбимдәјди о думан!
Бу вахт үз-көзүндә нур
Өнүмдә бир гыз дурур.
Елә билдим Әсмәрдир.
— Адын нәдир!!
— Күләрдир.
— Сән охујурдун бајаг!
Гыз меһрибан, утанчаг,
Аста деди: — Бәли, мән...
— Охујурдун үрәкдән.
Гызысанмы Әсмәрин!
Күләри һејрәт алды,
Ири, гара көзләрин
Нуру гат-гат чохалды.
— Һардан, һардан, ај әми
Таныјырсан сән мәни!!
— Таныјырам сәни јох,
Охудуғун нәғмәни.
Колларын арасындан
Гәфил чыхды бир чаван.
Јанырды көзүндә гәм:
— Күләр... бурдасан... Сәни
Горхдум ки, итирмишәм.
Ешидәрәк нәғмәни
Ахтарыб тапдым сәни.
Гәлбими һәсрәт алды.
Јенә нәғмә учалды.
Әсмәрми охујурду,
Күләрми охујурду,
Ајырд едә билмәдим,
Бир-биринә охшајан,
Үрәкләри охшајан
Бу һәзин, көзәл нәғмә
Мәһәббәт нәғмәсијди,
Һәјат, севки сәсијди...
Чыхдым гараланда гаш
Мешәдән јаваш-јаваш.
Мешә архада галды,
Нәғмә сәси учалды.
Санки бүтүн аләмә
Јајылды кәлмә-кәлмә.
Күнәшлә долу нәғмә,
Севкијлә долу нәғмә!
О сәс сусмаг билмәди,
Һә кетдим, кәсилмәди.
Долу бир синә кими
Мешәдән сәс учалды.
Кизли хәзинә кими
Нәғмә мешәдә галды,
Нәғмә мешәдә галды.

Тофиг МАҺМУД.